

การเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคลที่ให้ความสำคัญกับปัจจัยใน
การตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา:
โดยใช้ผลจากการวิเคราะห์ร่วม

**THE COMPARISON OF PERSONAL CHARACTERISTICS
TOWARDS STUDENTS' DEGREE OF PREFERENCE FOR
UNIVERSITY DECISION MAKING: A CONJOINT ANALYSIS**

ณัฐยา ประดิษฐ์สุวรรณ
Nattaya Praditsuwan¹

บทคัดย่อ

สภาพการแข่งขันของสถาบันการศึกษาในประเทศไทยได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ต้องแข่งขันกันเพื่อคัดเลือกนักเรียนที่มีคุณภาพ ผู้บริหารการศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องเข้าใจความแตกต่างทางลักษณะส่วนบุคคลของนักเรียนเป้าหมายที่อาจส่งผลต่อการให้ความสำคัญกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยที่จะศึกษาต่อ วัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้คือ เพื่อเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคลของนักเรียนเป้าหมายที่มีต่อการให้ความสำคัญกับปัจจัยในการเลือกมหาวิทยาลัย โดยใช้ปัจจัย 5 ปัจจัย ที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มเพื่อสร้างสถานการณ์จำลองในการวิเคราะห์ร่วม

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 880 คน ผลการวิจัยระบุว่า การให้ความสำคัญกับปัจจัยในการเลือกมหาวิทยาลัย จะแตกต่างกันตามลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ โปรแกรมที่ศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสม และระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดา ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโปรแกรมการตลาดของสถาบันการศึกษา เพื่อให้มีสอดคล้องกับความต้องการของตลาดเป้าหมาย และสามารถดึงดูดใจนักเรียนที่มีลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกันได้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัย การตัดสินใจ มหาวิทยาลัย การวิเคราะห์ร่วม

¹ Lecturer, Department of Business Administration, Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University

Abstract

Education environments in Thailand have continued to be increasingly competitive. Most universities have to compete for qualified students. It is crucial for education policy establishments to have a clear understanding of personal characteristics of prospective students that may affect the degree of preference in selecting which university to attend. The purpose of this study is to compare personal characteristics of prospective students towards the degree of preference for the university choice by applying the five most important attributes from the focus groups to create the scenarios in conjoint analysis.

A sample of 880 high school students (grade 12) was surveyed. The results indicated that students' degree of preference for their university choice was shown to be different according to the difference in personal characteristics including: study program, grade point average (GPA) and father/ mother's educational background. Implications for developing effective marketing programs to attract qualified prospective students with different personal characteristics are discussed.

Keywords: Personal Characteristic, Attribute, Decision Making, University, Conjoint Analysis

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีจำนวนมหาวิทยาลัยกว่า 140 แห่ง แบ่งเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ 19 แห่ง มหาวิทยาลัยของรัฐ 15 แห่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏ 38 แห่ง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง ตลอดจนมหาวิทยาลัยเอกชน อีกกว่า 70 แห่ง (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2558) การมีมหาวิทยาลัยเกิดขึ้นใหม่เป็นจำนวนมาก ทำให้แทบทุกมหาวิทยาลัยต้องพยายามแข่งขันกันเพื่อคัดเลือกนักเรียนที่มีคุณภาพให้มาศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาของตนให้ได้มากที่สุด หลายมหาวิทยาลัยกำลังเผชิญปัญหาเนื่องจากมีจำนวนผู้สมัครเข้าศึกษาต่อในสถาบันของตนน้อยลง เพราะนักเรียนเป้าหมายมีทางเลือกที่มากขึ้น

แม้ในส่วนของมหาวิทยาลัยของรัฐ (State university) เอง ก็กำลังเผชิญหน้ากับยุคของการเปลี่ยนแปลง เพื่อพยายามออกนอกระบบ และเป็นอิสระจากการบริหารงานจากรัฐบาล เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากการบริหารงานโดยใช้ระบบราชการทำให้เกิดความล่าช้า ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถแข่งขันกับมหาวิทยาลัยเอกชนที่มีชื่อเสียงได้ อย่างไรก็ตามมหาวิทยาลัยที่ออกนอกระบบ (Autonomy university) จะได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลน้อยลง (Rungratsamee, 2004, pp. 67-81) และยังคงต้องเผชิญกับปัญหา

ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เช่น ทรัพยากรทางการเงิน ทรัพยากรมนุษย์ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

การตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา เป็นการตัดสินใจที่สำคัญซึ่งจะมีผลต่อการเลือกอาชีพในอนาคต มีปัจจัยเป็นจำนวนมากที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย (Whitehead, Raffan, & Deaney, 2006, pp. 4-26) เช่น ชื่อเสียงมหาวิทยาลัย (Alonderiene, & Klimaviciene, 2013, pp. 1-22) โอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา (ลิต้า ลิมาน ปัทมา ปาเนาะ อัสมา เจเว และอาฟีฟี ลาเต๊ะ, 2556, น. 104-118; Maringe, 2006, pp. 466-479) บรรยายกาศของสถานศึกษา (Kusumawati, 2011) คุณภาพของครูสอน (Soutar, & Turner, 2002, pp. 40-45) ค่าธรรมเนียมการศึกษา (Wang, 2009) สถานที่ตั้งและสภาพแวดล้อม (กันยารัตน์ สุขะวัธนกุล ธัญลักษณ์ เมืองโคตร ขวัญชนก วงศ์แพงสอน วรวิทย์ กุลตั้งวัฒนา และเกียงไกร พร้อมนฤฤทธิ์, 2553, น. 307-318) และคำแนะนำจากเพื่อน/ครอบครัว (Kusumawati, 2011) ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ ล้วนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกมหาวิทยาลัยได้ทั้งสิ้น แต่อย่างไรก็ตาม ปัจจัยแต่ละตัวย่อมมีความสำคัญไม่เท่ากัน (Soutar, & Turner, 2002, pp. 40-45)

โดยปกตินักเรียนที่ต้องการเข้าศึกษาต่อจะไม่ใช้ปัจจัยเพียงตัวเดียวในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา นักเรียนเหล่านั้นจะใช้ปัจจัยหลายๆ ตัวในการตัดสินใจพร้อมๆ กัน ด้วยเหตุนี้การวิเคราะห์ร่วม (Conjoint analysis) จึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการแลกเปลี่ยน (Trade-off) ปัจจัยตัวหนึ่งกับปัจจัยตัวอื่นๆ ในเวลาเดียวกันในการตัดสินใจ การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำปัจจัยที่มีความสำคัญ 5 ปัจจัย ที่ได้มาจากการวิเคราะห์ร่วมจากการศึกษาของ Praditsuwan (2015) ซึ่งได้แก่ ชื่อเสียงมหาวิทยาลัย โอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา อัตราการแข่งขัน ความสะดวกในการเดินทาง และคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น เพื่อเปรียบเทียบลักษณะส่วนบุคคลของนักเรียนเป้าหมายว่าจะมีความแตกต่างกันในการให้ความสำคัญกับปัจจัยเหล่านี้ในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษานักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาแตกต่างกันหรือไม่

ทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

1. **ทฤษฎีสัมัยใหม่ (Modern theory)** แนวทฤษฎีสัมัยใหม่ ได้กล่าวถึง อิทธิพลของการเรียนต่อและความคาดหวังทางการศึกษาโดยอธิบายทฤษฎีดังต่อไปนี้ (แนวทฤษฎีสัมัยใหม่, พ.ศ. 2558)

1.1 ทฤษฎีแบบอย่าง (Modeling theory) คือ การที่นักเรียนนำตัวแบบมากำหนดเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนเอง เช่น นักเรียนที่ผู้ปกครองจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจะมีแนวโน้มที่จะจบการศึกษาอย่างน้อยปริญญาตรี โดยนักเรียนจะเอาแบบอย่างจากระดับการศึกษาของผู้ปกครองมาเป็นตัวกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยจำนวนมากที่พบว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีแนวโน้มในการกระตุ้นให้บุตรของตนเองมีความคาดหวังทางการศึกษาสูง เช่นเดียวกับตนเอง

1.2 ทฤษฎีโอกาส (Opportunity theory) คือการที่นักเรียนจะประสบความสำเร็จทางการศึกษาได้นั้น จะต้องอาศัยโอกาสด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากความสามารถของตนเอง เช่น สถานะทางเศรษฐกิจและการอยู่ในเมืองใหญ่ นักเรียนที่ผู้ปกครองมีฐานะทางเศรษฐกิจดีและอาศัยอยู่ในเมืองใหญ่ จะสามารถเพิ่มโอกาสทางการศึกษาได้มากยิ่งขึ้น

1.3 ทฤษฎีความสามารถ (Ability theory) คือ การที่นักเรียนมีความสามารถสูงมีความขยันและฉลาด จะมีแนวโน้มที่จะศึกษาต่อมากยิ่งขึ้น และยังมีมีความคาดหวังทางการศึกษาสูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์ กนิษฐา คุณมี และศุภชัย จันทรงาม (2557) ศึกษา “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนวิศวกรรมอุตสาหกรรมของนักศึกษาสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชธานี” พบว่า อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับปริญญาตรี และรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครองที่แตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วรรณวิภา จตุชัย (2536) ได้วิจัยเรื่อง “ความต้องการในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีและปานกลาง จะส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษามากกว่าผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำ

ไพเราะ เอี่ยมสุรีย์ (2538) ได้วิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของบิดามารดากับระดับการศึกษาที่บุตรคาดหวัง” ผลการวิจัยพบว่า บิดามารดาที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับมหาวิทยาลัย บุตรจะคาดหวังว่าจะศึกษาระดับมหาวิทยาลัย

หรือสูงกว่านั้น แต่ถ้าบิดามารดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา บุตรจะคาดหวังว่าจะศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นอันดับสูงสุด

ปวีณา คำพุกกะ และวรวิทย์ คำศรี (2555, น. 76-107) ศึกษา “การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี” ระบุว่าเกรดเฉลี่ยสะสมมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะบรรลุผลสำเร็จในการศึกษาและมีความพยายามที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้น

อุษณีย์ แจ่มใส (2551) ศึกษา “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต” โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรังสิต พบว่านักศึกษาที่เลือกกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา อาชีพบิดา ระดับการศึกษาบิดา แตกต่างกัน มีระดับการตัดสินใจศึกษาต่อมหาวิทยาลัยรังสิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนเพศ คะแนนเฉลี่ยสะสม อาชีพมารดา รายได้ผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของมารดา ภูมิลำเนา และวิธีการสมัครเข้าศึกษาต่อ ไม่พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ดลฤดี สุวรรณศิริ (2550, น. 157-174) ศึกษา “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6” จากการศึกษาพบว่านักเรียนหญิงมีการตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่านักเรียนชาย และนักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมีการตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่มีผลคะแนนต่ำ ส่วนนักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีและประกอบอาชีพรับราชการและนักธุรกิจ จะมีการตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่บิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำและประกอบอาชีพอื่น

Praditsuwan (2015) ได้วิจัยเรื่อง “การตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย: การวิเคราะห์ร่วม” โดยทำการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus group) เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยจำนวน 5 ปัจจัย ได้แก่ ชื่อเสียงมหาวิทยาลัย โอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา อัตราการแข่งขัน ความสะดวกในการเดินทาง และคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น ผู้วิจัยได้นำปัจจัยทั้ง 5 นี้ ไปใช้ในการสร้างสถานการณ์จำลอง 8 สถานการณ์ในการวิเคราะห์ร่วม (Conjoint analysis) ผลการวิจัยระบุว่าปัจจัยที่มีความสำคัญต่อนักเรียนในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ได้แก่ โอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา (26%) อัตราการแข่งขัน (23%) ชื่อเสียงมหาวิทยาลัย (21%) ความสะดวกในการเดินทาง (17%) และคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น (13%) ตามลำดับ ผลการวิจัยยังได้ระบุว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.5 และนักเรียนที่ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/มารดา สูงกว่าปริญญาตรี จะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านชื่อเสียงมหาวิทยาลัย มากกว่าอัตราการแข่งขัน

Malaney (1987, pp. 247-258) ศึกษา “ทำไมนักเรียนจึงเลือกศึกษาต่อ นักเรียนทราบเกี่ยวกับโปรแกรมได้อย่างไร และทำไมนักเรียนจึงเลือกสมัครที่โรงเรียนแห่งนั้น” ผลการวิจัย ระบุว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ย (GPA) สูงกว่า จะคำนึงถึงความมีชื่อเสียงของคณะ (Faculty reputation) มากกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 880 คน จากทุกแผนการเรียน (วิทย์-คณิต ศิลป์-คำนวณ ศิลป์-ภาษา และอื่นๆ) โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็นมีขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น โดยแบ่งประชากรออกเป็นโรงเรียนในสังกัด 2 สังกัด ได้แก่ สังกัดรัฐบาล และสังกัดเอกชน ขั้นตอนที่ 2 คำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนแต่ละสังกัด โดยวิธีการหาสัดส่วน และได้โรงเรียนที่เป็นตัวแทนของแต่ละสังกัด ขั้นตอนที่ 3 ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sample)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานการณ์จำลอง 8 สถานการณ์ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตั้งแต่ 0 - 100 คะแนน

ตอนที่ 2 ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ โรงเรียนในสังกัด เพศ แผนการเรียน เกรดเฉลี่ยสะสม สาขาที่ต้องการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดา รายได้ในครอบครัว ค่าใช้จ่ายต่อเดือนของนักเรียน

การคำนวณค่าอรรถประโยชน์ (Utilities) และค่าความสำคัญ (Importance)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ร่วม (Conjoint analysis) ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจากการวิเคราะห์ร่วมนี้ ถูกนำไปคำนวณเพื่อหาค่าอรรถประโยชน์ (Part-worth utilities) สำหรับปัจจัยแต่ละระดับ เพื่อให้ทราบถึงระดับความสำคัญของปัจจัยต่างๆ เหล่านี้

การนำค่าความสำคัญ (Importance) ไปใช้เพื่อทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนที่เรียนแผนการเรียนแตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 3 นักเรียนที่เกรดเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 4 นักเรียนที่ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดาแตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ตอนที่ 1 ลักษณะด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีทั้งหมด 880 คน เป็นนักเรียนในสังกัดโรงเรียนรัฐบาล ร้อยละ 49 และสังกัดโรงเรียนเอกชน ร้อยละ 51 จำแนกตามเพศ เป็นนักเรียนชาย ร้อยละ 43 และนักเรียนหญิง ร้อยละ 57 ส่วนใหญ่นักเรียนเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ศิลป์-คำนวณ และศิลป์-ภาษา ร้อยละ 44, 39 และ 14 ตามลำดับ เกรดเฉลี่ยสะสมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ส่วนมากมีเกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.00 - 3.50 ร้อยละ 33 รองลงมาเกรดเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า 3.00 ร้อยละ 32 สำหรับระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาหรือมารดา ส่วนมากมีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 49 รองลงมาระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 29

ตอนที่ 2 ค่าความสำคัญ (Importance) ของกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ให้ลำดับความสำคัญเรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ โอกาสในการหางานทำหลังสำเร็จการศึกษา (26%) อัตราการแข่งขัน (23%) ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย (21%) ความสะดวกในการเดินทาง (17%) และคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น (13%) (Praditsuwan, 2015)

ตอนที่ 3 ค่าความสำคัญ (Importance) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ แผนการเรียน เกรดเฉลี่ยสะสม ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาหรือมารดา

ตารางที่ 1 แสดงค่าความสำคัญ (Importance) ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ แผนการเรียน เกรดเฉลี่ยสะสม ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาหรือมารดา

จำแนกตาม	ประเภท	ปัจจัย				
		ชื่อเสียงมหาวิทยาลัย	ความสะดวกในการเดินทาง	คำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น	อัตราการแข่งขัน	โอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา
เพศ	ชาย	22.21	16.27	12.95	22.66	25.91
	หญิง	20.82	17.22	12.59	23.07	26.31
แผนการเรียน	วิทย์-คณิต	21.07	16.12	11.66	22.89	28.26
	ศิลป์-คำนวณ	21.7	16.7	13.81	22.19	25.59
	ศิลป์-ภาษา	21.66	18.36	13.2	24.28	22.5
เกรดเฉลี่ยสะสม	น้อยกว่า 3.00	19.09	18.04	12.98	24.32	25.58
	ตั้งแต่ 3.00 ถึง 3.50	22.06	17.05	12.52	22.72	25.65
	มากกว่า 3.50	24.43	16.6	12.41	19.28	27.28
ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาหรือมารดา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	18.45	15.75	14.87	24.64	26.28
	ปริญญาตรี	22.02	17.27	11.5	23.55	25.67
	สูงกว่าปริญญาตรี	22.56	16.84	13.31	20.7	26.59

จากตารางที่ 1 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งเพศชายและเพศหญิง ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านโอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา อัตราการแข่งขัน ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ความสะดวกในการเดินทาง และคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น ตามลำดับ

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ และศิลป์-คำนวณ ให้ความสำคัญกับโอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา อัตราการแข่งขัน ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ความสะดวกในการเดินทาง และคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น จากมากไปหาน้อยตามลำดับ ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เรียนแผนศิลป์-ภาษา ให้ความสำคัญกับ อัตราการแข่งขัน โอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ความสะดวกในการเดินทาง และคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น จากมากไปหาน้อยตามลำดับ

นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า 3.00 และเกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.00 ถึง 3.50 ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านโอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา อัตราการแข่งขัน ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ความสะดวกในการเดินทาง และคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น ตามลำดับ ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.50 ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านโอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย อัตราการแข่งขัน ความสะดวกในการเดินทาง และคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น ตามลำดับ (Praditsuwan, 2015)

นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาหรือมารดา ต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านโอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา อัตราการแข่งขัน ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ความสะดวกในการเดินทาง และคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น ตามลำดับ ส่วนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาหรือมารดาสูงกว่าปริญญาตรี ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านโอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย อัตราการแข่งขัน ความสะดวกในการเดินทาง และคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น ตามลำดับ (Praditsuwan, 2015)

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานเพื่อการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อ แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเพศกับค่าความสำคัญ (Importance) ของแต่ละปัจจัย (Attribute)

ปัจจัย	t-test for Equality of Means		
	t	df	Sig (2-tailed)
ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย	1.24	878.00	0.22
ความสะดวกในการเดินทาง	-1.28	878.00	0.20
คำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น	0.41	878.00	0.68
อัตราการแข่งขัน	-0.16	878.00	0.87
โอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา	-0.21	878.00	0.83

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกันให้ความสำคัญกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อ ด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ความสะดวกในการเดินทาง คำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น อัตราการแข่งขัน และโอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

สมมติฐานข้อที่ 2 นักเรียนที่เรียนแผนการเรียนที่แตกต่างกัน มีการใช้ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบแผนการเรียน กับปัจจัยด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย

ปัจจัย	Brown-Forsythe	df1	df2	Sig.
ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย	0.15	2	449.68	0.86

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าความสำคัญ (Importance) ของด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยกับแผนการเรียนของนักเรียนไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบแผนการเรียนกับปัจจัยด้านความสะดวกในการเดินทาง คำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น อัตราการแข่งขัน และโอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา

ปัจจัย	F	Sig.
ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย	2.13	0.12
คำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น	3.98	0.02*
อัตราการแข่งขัน	0.37	0.69
โอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา	7.10	0.00**

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่า นักเรียนที่เรียนแผนการเรียนแตกต่างกัน ให้ความสำคัญในด้านความสะดวกในการเดินทางและอัตราการแข่งขันไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ด้านคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น และโอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

ตารางที่ 5 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าความสำคัญ (Importance) รายคู่ของแผนการเรียนที่แตกต่างกันกับปัจจัยด้านคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น และโอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา โดยวิธีทดสอบแบบ Scheffe

ปัจจัย	แผนการเรียน	ค่าเฉลี่ย	วิทย์-คณิต	ศิลป์-คำนวณ	ศิลป์-ภาษา
คำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น	วิทย์-คณิต	11.65	-	-2.16* (0.03)	-1.82 (0.26)
	ศิลป์-คำนวณ	13.81		-	0.34 (0.95)
	ศิลป์-ภาษา	13.47			-
โอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา	วิทย์-คณิต	28.21	-	2.70 (0.08)	6.03** (0.00)
	ศิลป์-คำนวณ	25.51		-	3.34 (0.15)
	ศิลป์-ภาษา	22.17			-

* ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ** ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 5 พบว่า นักเรียนที่เรียนแผนการเรียนวิทย์-คณิต กับแผนการเรียน ศิลป์-คำนวณ ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ส่วนนักเรียนที่เรียนแผนวิทย์-คณิต กับแผนการเรียนศิลป์-ภาษาให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านโอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01

สมมติฐานข้อที่ 3 นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัย ในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบเกรดเฉลี่ยสะสมกับปัจจัยด้านชื่อของมหาวิทยาลัย ความสะดวกในการเดินทาง คำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น อัตราการแข่งขัน และโอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา

ปัจจัย	F	Sig.
ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย	7.60	0.00**
ความสะดวกในการเดินทาง	0.63	0.53
คำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น	0.15	0.86
อัตราการแข่งขัน	6.10	0.00**
โอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา	0.82	0.44

** ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 6 พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านชื่อเสียงมหาวิทยาลัย และอัตราการแข่งขัน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 ส่วนในด้านความสะดวกในการเดินทาง คำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น และโอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าความสำคัญ (Importance) รายคู่ของเกรดเฉลี่ยสะสมที่แตกต่างกับปัจจัยด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และด้านอัตราการแข่งขัน โดยวิธีทดสอบแบบ Scheffe

ปัจจัย	เกรดเฉลี่ยสะสม	ค่าเฉลี่ย	น้อยกว่า 3.00	3.00 – 3.50	มากกว่า 3.50
ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย	น้อยกว่า 3.00	18.94	-	-2.99* (0.05)	-5.27** (0.00)
	3.00 21– 3.50	21.93		-	-2.28 (0.25)
	มากกว่า 3.50	24.21			-
อัตราการแข่งขัน	น้อยกว่า 3.00	24.23	-	1.65 (0.46)	5.09** (0.00)
	3.00 – 3.50	22.58		-	3.44 (0.06)
	มากกว่า 3.50	19.14			-

** ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 7 พบว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า 3.00 และเกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.50 ให้ความสำคัญกับปัจจัยในด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และด้านอัตราการแข่งขันแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01

สมมติฐานที่ 4 นักเรียนที่ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาหรือมารดาแตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือก มหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน

ตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาหรือมารดา กับปัจจัยด้านชื่อเสียงมหาวิทยาลัย และคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น

ปัจจัย	Brown-Forsythe	df1	df2	Sig.
ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย	4.77	2	733.08	0.01*
คำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น	6.37	2	617.77	0.00**

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 8 พบว่า นักเรียนที่ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดา แตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านชื่อเสียงมหาวิทยาลัย และด้านคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และ 0.01 ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าความสำคัญ (Importance) รายคู่ของระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดา กับปัจจัยด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย และคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น โดยวิธีทดสอบ Dunnett T3

ปัจจัย	ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดา	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่า ปริญญตรี	ปริญญตรี	สูงกว่า ปริญญตรี
ชื่อเสียงของ มหาวิทยาลัย	ต่ำกว่าปริญญตรี	18.45	-	-3.31* (0.02)	-4.07* (0.01)
	ปริญญตรี	21.76		-	-0.76 (0.89)
	สูงกว่าปริญญตรี	22.52			-
คำแนะนำที่ ได้รับจาก บุคคลอื่น	ต่ำกว่าปริญญตรี	14.87	-	3.31** (0.00)	1.52 (0.42)
	ปริญญตรี1	11.56		-	-1.79 (0.10)
	สูงกว่าปริญญตรี	13.35			-

* ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ** ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

จากตารางที่ 9 พบว่า นักเรียนที่ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดา ต่ำกว่าปริญญตรี กับระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดา ปริญญตรี และระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดา สูงกว่าปริญญตรี ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

นักเรียนที่ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดา ต่ำกว่าปริญญตรี และปริญญตรี ให้ความสำคัญกับปัจจัยในด้านคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01

ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดา กับปัจจัยด้านความสะดวกในการเดินทาง อัตราการแข่งขัน และโอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา

ปัจจัย	F	Sig.
ความสะดวกในการเดินทาง	0.89	0.41
อัตราการแข่งขัน	4.19	0.02*
โอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา	0.21	0.81

* ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากตารางที่ 10 พบว่า นักเรียนที่ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดา แตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านความสะดวกในการเดินทาง และด้านโอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ส่วนในด้านอัตราการแข่งขัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

ตารางที่ 11 แสดงผลการเปรียบเทียบค่าความสำคัญ (Importance) รายคู่ของระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดา กับปัจจัยด้านอัตราการแข่งขัน โดยวิธีทดสอบ Scheffe

ปัจจัย	ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดาหรือมารดา	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
อัตราการแข่งขัน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	24.43	-	0.93 (0.80)	4.01* (0.03)
	ปริญญาตรี	23.50		-	3.08 (0.05)
	สูงกว่าปริญญาตรี	20.43			-

* ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตารางที่ 11 พบว่า นักเรียนที่ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดา ต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ให้ความสำคัญกับปัจจัยในด้านอัตราการแข่งขัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

สรุปและอภิปรายผล

สมมติฐานข้อ 1 นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกันให้ความสำคัญกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อแตกต่างกัน

นักเรียนที่มีเพศต่างกันให้ความสำคัญกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อ ด้านชื่อเสียงมหาวิทยาลัย ความสะดวกในการเดินทาง ค่าแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น อัตราการแข่งขัน และโอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา ไม่แตกต่างกัน เนื่องจากในปัจจุบันทั้งเพศหญิงและเพศชายมีโอกาสได้รับสิทธิเสรีภาพทางด้านการศึกษาเท่าเทียมกัน จึงมีมุมมองในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยเพื่อศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษณีย์ แจ่มใส (2551) ซึ่งได้ระบุว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีระดับการตัดสินใจศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยรังสิตไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานข้อ 2 นักเรียนที่เรียนแผนการเรียนที่แตกต่างกัน มีการใช้ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา แตกต่างกัน

นักเรียนที่เรียนแผนการเรียนแตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านชื่อเสียงมหาวิทยาลัย ความสะดวกในการเดินทาง และอัตราการแข่งขันไม่แตกต่างกัน แต่จะให้

ความสำคัญที่แตกต่างกันในด้าน คำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่นและโอกาสในการหางานทำหลังจบการศึกษา โดยนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนศิลป์-คำนวณ จะให้ความสำคัญกับคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่นมากกว่านักเรียนที่เรียนแผนการเรียน วิทยาศาสตร์-คณิต อาจเนื่องมาจากนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิต มักจะมีอาชีพที่คาดหวังในอนาคตที่แน่นอน เช่น แพทย์ วิศวกร จึงได้เลือกเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิต เพราะหากเลือกเรียนแผนการเรียนอื่น จะทำให้ไม่สามารถสอบคัดเลือกในคณะที่ต้องการได้ ส่วนนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนศิลป์-คำนวณ จะมีความหลากหลายในการเลือกประกอบอาชีพในอนาคตได้มากกว่า จึงทำให้นักเรียนที่เรียนแผนการเรียนศิลป์-คำนวณ เปิดใจรับฟังคำแนะนำจากบุคคลอื่นมากขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการหางานทำในอนาคต

นักเรียนที่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิต จะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านโอกาสในการหางานทำในอนาคต แตกต่างจากนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนศิลป์-ภาษา เนื่องจากนักเรียนที่เรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิต มักจะมุ่งหวังอาชีพที่เฉพาะเจาะจงมากกว่านักเรียนที่เรียนแผนการเรียนศิลป์-ภาษา จึงคำนึงถึงปัจจัยด้านโอกาสในการหางานทำในอนาคตมากกว่า

สมมติฐานข้อ 3 นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมแตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน

นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า 3.00 ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านชื่อเสียงมหาวิทยาลัย และด้านอัตราการแข่งขัน แตกต่างจากนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.50 นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า 3.00 จะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการแข่งขันมากกว่าปัจจัยด้านชื่อเสียงมหาวิทยาลัย ส่วนนักเรียนที่เกรดเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.50 มักจะเป็นนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนสูง ซึ่งมักจะคำนึงถึงปัจจัยด้านชื่อเสียงมหาวิทยาลัยมากกว่าอัตราการแข่งขัน สอดคล้องกับทฤษฎีความสามารถ ที่ได้ระบุว่า นักเรียนที่มีความสามารถสูงจะมีความคาดหวังทางการศึกษาสูงกว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ งานวิจัยของ นที ฎีกาบินดิทร์ (2553) ก็ได้ระบุว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมสูงจะมีความพยายามที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้น เพราะมั่นใจในความสามารถของตนเองมากกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Malaney (1987, pp. 247-258) ซึ่งได้ระบุว่า นักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยที่สูงกว่าจะคำนึงถึงความมีชื่อเสียงของคณะที่ต้องการเข้าศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยที่ต่ำกว่า

สมมติฐานข้อ 4 นักเรียนที่ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดา แตกต่างกันให้ความสำคัญกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกมหาวิทยาลัยในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาแตกต่างกัน

นักเรียนที่ระดับการศึกษาสูงสุดจากบิดา/ มารดา แตกต่างกัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยในด้านชื่อเสียงมหาวิทยาลัย ด้านคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น และด้านอัตราการแข่งขัน แตกต่างกัน โดยนักเรียนที่ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดาสูงกว่าปริญญาตรีให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านชื่อเสียงมหาวิทยาลัยมากกว่านักเรียนที่ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/

มารดาต่ำกว่าปริญญาตรี เนื่องจากนักเรียนที่บิดา/ มารดามีระดับการศึกษาที่สูง มักจะมีความภูมิใจในตัวบิดา/ มารดา และบิดา/ มารดา มีแนวโน้มที่จะมีสถานะภาพทางเศรษฐกิจที่ดี เนื่องจากได้รับการศึกษาที่สูง ดังนั้นนักเรียนที่บิดา/ มารดา มีระดับการศึกษาที่สูงมักจะคำนึงถึงชื่อเสียงมหาวิทยาลัยใน การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เพื่อการยอมรับในสังคม และเป็นค่านิยมของคนไทยที่มักจะให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านชื่อเสียงมหาวิทยาลัยมากกว่านักเรียนที่ระดับการศึกษาของบิดา/ มารดาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี สอดคล้องกับทฤษฎีแบบอย่างคือ ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีแนวโน้มในการกระตุ้นให้บุตรของตนมีความคาดหวังทางการศึกษาสูงเช่นเดียวกับตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดลฤดี สุวรรณศิริ (2550, น. 157-174) ก็ได้ระบุว่า นักเรียนที่บิดา/ มารดามีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จะมีการตัดสินใจศึกษาต่อมากกว่านักเรียนที่บิดา/ มารดา มีระดับการศึกษาต่ำ เนื่องจากบิดา/ มารดาเป็นต้นแบบที่ดี ส่งผลต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การคาดหวังในการศึกษาต่อในระดับสูงของนักเรียน ซึ่งอาจจะส่งผลให้นักเรียนคำนึงถึงปัจจัยด้านชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยมากขึ้น

นักเรียนที่ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดา ต่ำกว่าปริญญาตรี ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านคำแนะนำที่ได้รับจากบุคคลอื่น มากกว่านักเรียนที่ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดาสูงกว่าปริญญาตรี เนื่องจากนักเรียนที่ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดาที่ต่ำกว่า อาจจะมีคามมั่นใจในสถานภาพทางสังคมของตนเองน้อยลง จึงมีแนวโน้มที่จะเปิดรับฟังคำแนะนำจากบุคคลอื่นมากขึ้น

นักเรียนที่ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดา ต่ำกว่าปริญญาตรี ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านอัตราการแข่งขัน แตกต่างจากนักเรียนที่ระดับการศึกษาสูงสุดของบิดา/ มารดา สูงกว่าปริญญาตรี เนื่องจาก นักเรียนที่บิดา/ มารดามีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น อาจจะมีคามภาคภูมิใจในตัวบิดา/ มารดาและได้บิดา/ มารดาเป็นต้นแบบในด้านการศึกษา จึงส่งผลให้เกิดความมั่นใจในตนเอง และไม่คำนึงถึงอัตราการแข่งขันมากเท่านักเรียนที่บิดา/ มารดามีระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา คำพุกะ และวรวิทย์ คำศรี (2555, น. 76-107) ซึ่งได้ระบุว่า การศึกษาของบิดา/ มารดา มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และไพเราะ เอี่ยมสุรีย์ (2538) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของบิดา/ มารดา กับระดับการศึกษาที่บุตรคาดหวัง ผลการวิจัยระบุว่า ถ้าบิดา/ มารดามีการศึกษาระดับมหาวิทยาลัย บุตรมักจะคาดหวังจะศึกษาระดับมหาวิทยาลัยหรือสูงกว่านั้น

ข้อเสนอแนะ

1. สถาบันการศึกษาควรจัดงานทัศนศึกษาภายในสถาบันการศึกษา (Open House) เพื่อแนะนำหลักสูตรแก่นักเรียนเป้าหมายที่สนใจ
2. สถาบันการศึกษาควรประชาสัมพันธ์แนะนำหลักสูตรผ่านทาง website โดยทำการปรับปรุง website ให้น่าสนใจ ทันสมัย และต่อเนื่อง

3. สถาบันการศึกษาควรมีการจัดแนะแนวทางการศึกษา และจัดนิทรรศการร่วมกับโรงเรียน เพื่อให้ข้อมูลแก่นักเรียนเป้าหมาย และเชิญรุ่นพี่ที่เป็นศิษย์เก่าของโรงเรียนเหล่านั้นไปเผยแพร่ความรู้และแบ่งปันประสบการณ์แก่รุ่นน้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนแผนการเรียนศิลป์-คำนวณ

4. สถาบันการศึกษาควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์แก่นักเรียนเป้าหมาย โดยเฉพาะนักเรียนแผนการเรียนวิทย์-คณิตฯ ว่าในคณะที่ตนต้องการจะเลือกเรียนในสายวิทยาศาสตร์ เช่น แพทย์ศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ จะสามารถประกอบอาชีพได้บ้างในอนาคต

5. มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ สามารถใช้คะแนนสอบ Admission ที่สูงเพื่อคัดเลือกนักเรียนที่มีคุณภาพในการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากนักเรียนที่มีผลการเรียนดี มักจะไม่ค่อยคำนึงถึงอัตราการแข่งขันมากนัก

6. สถาบันการศึกษาควรให้ความสำคัญกับการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่ผู้ปกครองมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีอย่างลึกซึ้ง เนื่องจากนักเรียนกลุ่มนี้มักจะมีแนวโน้มที่จะเปิดรับฟังคำแนะนำจากบุคคลอื่น มากกว่านักเรียนกลุ่มอื่น และตัวผู้ปกครองเองอาจไม่สามารถให้คำแนะนำทางการศึกษาแก่บุตรของตนได้มากนัก

7. สถาบันการศึกษาควรแนะนำคณะที่มีการอัตราการแข่งขันไม่สูงมากนักแก่นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เนื่องจากนักเรียนกลุ่มนี้จะคำนึงถึงอัตราการแข่งขันมากกว่านักเรียนกลุ่มอื่น

เอกสารอ้างอิง

กนกกาญจน์ ศรีสุรินทร์, กนิษฐา คุณมี และศุภชัย จันทรงาม (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชธานี*. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6, วันที่ 30-31 พฤษภาคม 2557, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

กันยารัตน์ สุชะวันกุล, ธัญลักษณ์ เมืองโคตร, ขวัญชนก วงศ์แพงสอน, วรวิทย์ กุลตั้งวัฒนา และเกียงไกร พร้อมนฤฤทธิ์. (2553). ปัจจัยในการเลือกสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. *วารสารเกษตรศาสตร์ สาขาสังคมศาสตร์*, 31(3), 307-318.

ดลฤดี สุวรรณคีรี. (2550). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 ทั่วประเทศ. *วารสารพัฒนาสังคม*, 9(1), 157-174.

นที ฎีกาปดินทร์. (2553). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในโครงการตรี-โท สองภาษาคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- แนวทฤษฎีสัมัยใหม่. (2558). อิทธิพลของการเรียนต่อและความคาดหวังทางการศึกษา. ค้นเมื่อ 21 กรกฎาคม 2558, ค้นจาก <http://www.gotoknow.org>
- ปวีณา คำพุกกะ และวรวริทย์ คำศรี. (2555). การตัดสินใจเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 3(2), 76-107.
- ไพเราะ เอี่ยมสุรีย์. (2538). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกหรือไม่เลือกเรียนวิชาชีพการพยาบาล. *วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตร์ (สาขาบริหารการศึกษพยาบาล)*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ลิต้า ลิมาน, ปัทมา ปาเนาะ, อัสมา เจเว และอาฟีฟี ลาเต๊ะ. (2556). ปัจจัยการเลือกเข้าศึกษาต่อคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี*, 24(2), 104-118.
- วรรณวิภา จตุชัย. (2536). รายงานการวิจัยความต้องการในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูสวนดุสิต สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.
- สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา. (2558). *สถาบันอุดมศึกษาในสังกัด*. ค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2558, ค้นจาก <http://www.mua.go.th>
- อุษณีย์ แจ่มใส. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การตลาด) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- Alonderiene, R., & Klimaviciene, A. (2013). Insights into Lithuanian Students Choice of University and Study Program in Management and Economics. *Management*, 18(1), 1-22.
- Kusumawati, A. (2011). Understanding Student Choice Criteria for Selecting an Indonesian Public University: A Conjoint Analysis Approach. Retrieved February 12, 2015, from <http://ro.uow.edu.au/sbshdr/2011/papers/16>
- Malaney, G.D. (1987). Why Students Pursue Graduate Education, How They Find out about a Program and Why They Apply to Specific School. *College and University*, 62(3), 247-258.
- Maringe, F. (2006). University and Course Choice Implications for Positioning, Recruitment and Marketing. *International Journal of Education Marketing*, 20(6), 466-479.
- Praditsuwan, N. (2015). *University choice in Thailand: Conjoint Analysis*. The SIBR-RDINRRU 2015 (Osaka) Conference on Interdisciplinary Business and Economic Research, 2-3 July 2015, Osaka, Japan.

- Rungratsamee, S. (2014). A Comparative Analysis of Academic Staff's Academic performance between Autonomous and Public Universities in Thailand. *Journal of International Development and Cooperation*, 10(2), 67-81.
- Soutar, G.N., & Turner, J.P. (2002). Students' Preferences for University: A Conjoint Analysis. *The International Journal Educational Management*, 16(1), 40-45.
- Wang, X. (2009). *Institutional Recruitment Strategies and International Undergraduate Student University Choice at two Canadian Universities*. Ph.D Thesis, Department of Theory and Policies studies, University of Toronto.
- Whitehead, J.M., Raffan, J., & Deaney, R. (2006). University Choice: What Influences the Decisions of Academically Successful Post-16 Students?. *Higher Education Quarterly*, 60(1), 4-26.